

Як сьогодні працювати з минулим?

Поліна Байцим

У заголовку цього розділу знак питання упорядники цієї книжки, себто ми, залишили зумисно. Він — це запрошення читача до спільного пошуку рішень, до дискусії та критичного осмислення минулого та сучасного. Зрештою, кожне дослідження починається зі запитування, і ми б хотіли, щоб ви починали цю розвідку разом із нами. У цій невеликій книжці, яку ми назвали конспектом, не пропонується «виключно правильний» шлях вивчення українського мистецтва (ба більше, на нашу думку, навряд чи він існує). Метою цього конспекту є, насамперед, ознайомлення широкого загалу з творчою спадщиною родини Якутовичів, члени та членкині якої були частиною українського мистецького середовища за обох епох, що наразі утворюють риторично важливе розмежування: «радянської» та «пострадянської».

Це знайомство відбуватиметься так само, як це і дотепер відбувається з нами: у процесі дослідження творчого доробку Якутовичів ми постійно відкриваємо для себе нові теми, образи та художні рішення, до яких зверталися митці та мисткині. Гарним прикладом

Георгій Якутович
Вівчар. З серії «Люди
села Дземброня»
1986, ліногравюра

Ольга Якутович

1950–2008

Мисткиня народилась у Нижньому Тагілі (Росія, Урал). Її батько був металургом, у роки Другої світової війни гартував танкову броню, згодом став головним інженером. Індустріальне місто великою мірою визначило і життя родини Дьоміних: Оля згадувала, що кожен день починався із «заводського гудка». І в цьому «трудовому ритмі» вона прожила все своє життя.² Ще за часів навчання у середній школі, художниця почала захоплюватись російською літературою. Її викладала Ольга Нестерівна Овчинникова, яку Оля згадувала з великою вдячністю, адже саме вона приносила на уроки репродукції картин та одного разу навіть дозволила їй розмалювати кабінет російської літератури за власним бажанням.³ Теплими словами розповідала мисткиня і про керівника художньої студії, котру вона відвідувала в дитинстві та юності. Він заохочував її розвивати власне бачення світу. Такими ж гарними вчителями для Олі були й викладачі Московського поліграфічного інституту — вони навчали як передавати простір, час та об'єм.⁴ Саме в цьому навчальному закладі мисткиня познайомилася з майбутнім чоловіком Сергієм Якутовичем. Разом вони прожили

2
Інтер'ю Ольги з Тетяною Федоровою, «Друг читача», 7 вересня, 1989 рік. Цитовано по Альбому / Передм. М. В. Матіос / — Київ: Грамота, 2008. — С. 127.

3
Там само.

4
Там само.

Ольга Якутович
З серії «Пляж»
1990-ті, пастель

Георгій Якутович
Похорони Івана. Ілюстрація
до повісті Михайла Коцюбинського
"Тіні забутих предків"
1966, дереворит

- 5** Як сьогодні працювати з минулим?
- 15** Якутовичі: Незавершений проект
- 33** Георгій Якутович
- 39** Олександра Павловська
- 43** Сергій Якутович
- 49** Ольга Якутович
- 53** Дмитро Якутович
- 55** Антон Якутович
- 57** Беранжер Максимін
- 58** Коло
Володимир Фаворський / Май Мітуріч / Григорій Гавриленко
Ольга Рапай-Маркіш / Роман Корогодський
Богдан Ступка / Тіберій Сільваші / Юрій Ілленко / Сергій Гета
Сергій Параджанов / Сергій Чепик / Сергій Шерстюк
- 72** Виставкові проекти
Сергій Якутович. Гоголь народився... / Сергій Якутович.
Гомін / Тіні забутих предків. Виставка / Георгій Якутович
і Карпати / Сергій Якутович. Ідоли
- 78** Видання
Тіні забутих предків. Книга / Як у тіні. Георгій Якутович
як ілюстратор книги / Професія: художник. Книга про
Сергія Якутовича
- 80** Документальний веб ресурс Yakutovych.Academy
- 86** Abstract. *The Yakutovychs: Informal Summary*
- 88** Для нотаток

Сергій Якутович

1952–2017

Сергій народився в родині вже визнаних митців, тож, обравши шлях графіка як і батько Георгій, він зустрівся з необхідністю розвивати власну художню мову та відстоювати свою автономність. Це стало, зокрема, і причиною його вступу до Московського поліграфічного інституту у 1970-му році, де він зустрів майбутню дружину Ольгу. Через загорення туберкульозу після трьох років у Москві Сергій залишив місто та, за сприяння батьків, перевівся до Київського художнього інституту. Після блискучого захисту його диплому за твором Олексія Толстого «Петро I», у мистецькій кар'єрі Сергія почався період, який для чужого ока міг би здатися «справжнім успіхом»: численні запрошення на виставки, власна майстерня в Лаврі. Проте для Якута (як Сергія називала друзі) це не мало великого значення — у нього були болючі внутрішні переживання щодо власного шляху, які стимулювали його постійно кидати виклик самому собі та шукати нові художні рішення.

Сергій та його друзі-гіперреалісти — Сергій Базилев, Сергій Гета та Сергій Шерстюк — широко використовували у своїх роботах зображення друзів і родини задля розробки нових виразних

Сергій Якутович
Ілюстрація до
естонського епосу
«Калевіпоег»
1981, авторська техніка